

הוכן ע"י כולל עיון הדף

ת. ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

בבא קמא דף עא.

גנב וטבח ביום הכפורים או בשבת, האם חייב ארבעה וחמשה?

בשבת		ביום הכפורים	
ע"י שלוחו ¹	בעצמו		
פטור - דאינה שחיטה ²	פטור - דאין מת ומשלם	פטור - דאין לוקה ומשלם	לרבנן
חייב - דהוא פטור ממיתה ³	פטור - דאין מת ומשלם	חייב - דלוקה ומשלם	לר' מאיר

המבשל בשבת בשוגג או במזיד, מה הדין התבשיל למבשל בעצמו, ומה הדין לאחרים?

במזיד	בשוגג	
לא יאכל עד מוצ"ש בכדי שיעשו ⁵	יאכל ⁴	לר' מאיר
המבשל: לא יאכל עולמית אחרים: לא יאכלו למוצ"ש עד כדי שיעשו	לא יאכל עד מוצ"ש בכדי שיעשו ⁶	לר' יהודה
לא יאכל לא הוא ולא אחרים - לעולם	המבשל: לא יאכל עולמית אחרים: לא יאכלו למוצ"ש עד כדי שיעשו	לר' יוחנן הסנדלר

¹ והגם שבכל דוכתא אמרינן דאין שליח לדבר עבירה, שאני טביחה ומכירה דיש כמה לימודים המלמדים שיש שליח לדבר עבירה, ואף שהשליח עושה המשלח מתחייב לשלם ארבעה וחמשה.

² מבואר בגמ' שחכמים הללו הם ר' שמעון דס"ל ששחיטה שאינה ראויה לאו שמה שחיטה, וגם אזלינן כדעת האומר שהשוחט בשבת שחיטתו פסולה, וכיון שהיא שחיטה שאינה ראויה לא משלם ארבעה וחמשה.

³ דכיון שעשה שליח, והשליח עשה את העבירה בשבת וממילא אין חיוב מיתה על הבעלים, לכך שפיר הם משלים ארבע וחמשה, דבטביחה יש שליח לדבר עבירה וכנ"ל.

⁴ פי', ואפי' הוא ואפי' בו ביום, ולא צריך להמתין לערב בכדי שיעשו, דס"ל לר"מ שדוקא בעשה ישראל איסור במזיד, אז אמרינן שיחכה לערב בכדי שיעשו, אבל בשוגג לא. ואין חילוק לר"מ בינו לבין אחרים, ונקט ברישא בלשון "יאכל" דהיינו למבשל בעצמו, לרבנותא, שאפילו לו - מותר בו ביום.

⁵ והי"ה שאחרים צריכים לחכות למוצ"ש בכדי שיעשו, ונקט בסיפא בדידיה משום רישא - שברישא יש חידוש בדידיה וכנ"ל. ומבואר כאן שכסברת ר"מ במזיד היא סברת ר' יהודה בשוגג, [וכן לקמן, כסברת ר' יהודה במזיד היא סברת ר' יוחנן הסנדלר בשוגג].

⁶ והיינו בין הוא ובין אחרים, ומטעם שלא יהנה מעבירה, וא"כ צריך להמתין נמי בכדי שיעשו. וע"כ זה הטעם, ולא מטעם קנס של "שוגג אטו מזיד", דקנס זה הוא רק לזה שעשה העבירה ולא לאחרים, וזה אי אפשר לומר, דא"כ היה אסור לו עולמית כמו במזיד (לסברת ר' יהודה), ור' יהודה אמר להדיא ש"בשוגג יאכל למוצאי שבת".